

LUONNONMARJAPOIMIJAT VIISUMIVELVOLLISISTA MAISTA 2018

Luonnonmarjojen poiminta

Tämän ohjeen mukainen luonnonmarjapoiminta ei ole uuden kausityölain alaista.

Ulkoasiainministeriön ennalta määrittämistä viisumivelvollisista maista tulevien ulkomaalaisten henkilöiden on mahdollista saapua Suomeen viisumilla luonnonmarjapoimintaan alalla luvallisesti toimivan ja aiesopimuksen edellytyksiä noudattavan vastuuyrityksen kutsusta enintään 90 päiväksi 180 päivän jakson aikana viisumilla ilman oleskelulupaa.

Schengen-viisumisäännösten 21 artikla 3 kohta b alakohta sekä EU:n Raja-asetuksen 5 artikla 1 kohta c alakohta mahdollistavat ilman riittäviä varoja saapuvan henkilön tulon alueelle, kun edustusto arvioi hänellä olevan mahdollisuus ne laillisesti hankkimaan.

Mikäli edellä mainittu luonnonmarjapoiminta kestää yli 90 päivää 180 päivän jakson aikana, tulee henkilön hakea työntekijän oleskelulupaa ennen työn aloittamista Suomessa. Maahanmuuttovirasto vastaa oleskelulupahakemusten käsittelystä: http://www.migri.fi/tyoskentely_suomessa.

Kutsuvan marjanpoimintayrityksen perusedellytykset

Luonnonmarjapoimijoita viisumivelvollisesta maasta Suomeen kutsuvan marjanpoimintayrityksen on oltava riittävän vakavarainen voidakseen selviytyä velvoitteistaan luonnonmarjapoimintaa varten myönnettävällä viisumilla Suomeen saapuvia luonnonmarjapoimijoita kohtaan ja sillä tulee olla henkilöresursoitu toimipiste Suomessa. Toimialan on liityttävä luonnonmarjoihin ja kutsuvan vastuuyrityksen on sitouduttava noudattamaan ulkomaalaisten luonnonmarjanpoimintaan liittyvää aiesopimusta.

Luonnonmarjanpoimintaa koskevan aiesopimuksen noudattaminen

Kutsujayrityksen on noudatettava luonnonmarjanpoiminnassa 13.1.2017 päivitettyä ja vuonna 2018 päivitettäväksi tulevaa aiesopimusta, jonka ovat allekirjoittaneet työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö sekä suurin osa luonnonmarjanpoimijoita kutsuvista vastuuyrityksistä.

Aiesopimuksen tavoitteena on:

- parantaa ja yhdenmukaistaa toimintatapoja, joita sovelletaan luonnontuotteita poimimaan ja toimintaan liittyvien tehtävien hoitamiseen tuleviin viisumivelvollisten maiden kansalaisiin
- parantaa luonnonmarjanpoimijoiden ja liitännäistehtäviä hoitavien henkilöiden asemaa ja ansaintamahdollisuuksia
- yhtenäistää kutsuvien vastuuyritysten toimintatapoja

Lisätietoa ulkomaalaisten luonnonmarjapoimintaan liittyvästä aiesopimuksesta ja sen noudattamisesta löytyy Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston verkkosivuilta <http://toimistot.te-palvelut.fi/pohjois-pohjanmaa/metsamarjanpoiminta#Aiesopimus>.

2 (5)

Viisumiharkinnassaan viisumivelvollisista maista tuleville luonnonmarjapojimijoille Suomen suurlähetystöt noudattavat aiesopimusta riippumatta siitä, onko kutsuva vastuuyritys allekirjoittanut aiesopimuksen vai ei.

Ulkoasiainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimisto ovat yhdessä määrittäneet suosituskriteerit, joilla arvioidaan luonnonmarjapojimintayrityksen kykyä vastata sen suunnittelemista luonnonmarjapojimijoille myönnettyillä viisumeilla saapuvista pojimijamääristä 13.1.2017 päivätyin ja vuonna 2018 päivitettäväksi tulevan aiesopimuksen mukaisesti. Suosituskriteereitä ovat muun muassa:

- Marjapojimintayritysten vuoden 2017 jälki- ja lisäselvitysraportit sekä vuoden 2018 ennakkoselvitysraportit
- Yrityskohtaiset lausunnot vuoden 2017 toiminnasta
- Ilmoitetut pojimintapäivät suhteessa viisumeihin merkittyihin saapumis- ja lähtöpäiviin
- Poimijoiden keskimääräinen nettotulo pojimintakaudelta sekä pojimintapäiviltä vuonna 2017
- Poimijoiden mediaanitulo pojimintakaudelta sekä pojimintapäiviltä vuonna 2017
- Tappiolle jääneet pojimijat ja maksetut kompensatiot vuonna 2017
- 30€pojimintapäivä vähimmäisansion alle jääneet pojimijat ja maksetut kompensatiot vuonna 2017
- Yrityksen taloudellinen tilanne

Yllä mainitut selvitykset toimitetaan Pohjois- Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistolle.

Luonnonmarjapojimijalle jäätävä toimeentuloon riittävät varat kulujen maksamisen jälkeen aiesopimuksen mukaisesti

Schengen-viisumisäännösten mukaisesti viisuminhakijalla on oltava riittävät varat oleskelukustannustensa kattamiseen, ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtö- tai asuinmaan paluu, tai että hän kykenee oleskelunsa aikana hankkimaan laillisesti nämä varat.

Schengenin rajasäännösten 5 artiklan kohta 3 mukaan jäsenmaat vahvistavat toimeentuloon tarvittavan summan per oleskelupäivä. Suomessa viisuminhakijalla on oltava 30 euroa per oleskelupäivä matkaan liittyvien kustannusten kattamiseksi suhteessa oleskelun keston ja tarkoitukseen sekä elinkustannuksiin matkakohteessa. Tämän summan katsotaan kattavan viisuminhakijan majoituksen, ruokailun sekä muut välttämättömät päivittäiset menot.

13.1.2017 päivätyin ja vuonna 2018 päivitettäväksi tulevan aiesopimuksen mukaan kutsuvat luonnonmarjapojimintayritykset seuraavat pojimittavien luonnontuotteiden satotilannetta ja huolehtivat siitä, että jokaisella luonnonmarjapojimijalla on mahdollisuus mahdollisimman suureen pojimintatuloon pojimintakauden aikana.

3 (5)

Yrityksiä kannustetaan kehittämään menettelyjä, joilla luonnonmarjapojimijoille varmistetaan tuloja poimintakauden marjasadon määrästä ja laadusta riippumatta.

Työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta löytyy lisätietoa aiesopimuksesta ja sen toteutumisen valvonnasta.

Suomen suurlähetystöt ohjeistavat luonnonmarjapojimintaan tulevia viisumihakijoita ja kutsujayrittäjiä verkkosivuillaan viisuminhakua koskeissa kysymyksissä

Luonnonmarjapojimintaa varten myönnetty viisumi on tarkoitettu vain Suomessa tehtävään marjanpoimintaan eikä sitä voi hakea toisen Suomea edustavan Schengen-maan edustustosta.

Esimerkiksi Valko-Venäjän kansalainen ei voi hakea luonnonmarjapojimintaan tarkoitettua viisumia Viron Minskin-suurlähetystöstä, vaan hänen tulee hakea viisumia Suomen Moskovan-suurlähetystöstä.

Suomen Bangkokin-suurlähetystö käsittelee thaimaalaisten luonnonmarjapojimijoiden viisumihakemukset.

Viisumia voi Schengen-viisumisäännösten mukaisesti hakea pääsääntöisesti kolme kuukautta ennen matkan alkamista.

Luonnonmarjapojimintaan haettavan viisuminmyönnön perusedellytykset

Schengen-viisumisäännösten mukaisia perusedellytyksiä viisumihakemukselle ovat:

- hakijan henkilökohtainen käynti Suomen suurlähetystössä tai viisumihakukeskuksessa, jolloin hakijalta otetaan sormenjäljet, henkilökohtainen käynti ei välttämätön jos edellisiä sormenjälkiä ei ole otettu yli 59 kk sitten Schengen-viisumia varten
- voimassa oleva matkustusasiakirja, jonka tulee olla voimassa vähintään kolme kuukautta matkan päättymisen jälkeen
- Schengen-viisumin hakemuslomake huolellisesti täytettynä, päivättyinä ja hakijan allekirjoittamana
- yksi Suomen poliisin valokuvaohjeen mukainen passivalokuva
- meno-paluumatkalippu tai muu selvitys paluusta lähtömaahan
- matkasairausvakuutus, joka kattaa sekä hoito- että kotiutuskulut myös kuolemantapauksissa ja vakavissa sairastapauksissa vähintään 30 000€ asti
- selvitys riittävästä rahavaroista maahan saavuttaessa sekä/tai selvitys riittävien varojen laillisesta ansaitsemisesta maassa oleskelun aikana

4 (5)

Luonnonmarjapojimijalle myönnettävästä viisumista

Luonnonmarjapojimintaan myönnetään pääsääntöisesti kertaviisumi.

Suomen lähialueilla pysyvästi asuva henkilö, jolla on voimassaoleva Schengen-viisumi, voi kyseisellä viisumilla poimia luonnonmarjoja. Tämä edellyttää, että henkilö ilmoittaa viisumin myöntäneelle edustustolle luonnonmarjapojiminnasta.

Viisumiharkinnassa pyritään estämään luvaton Schengen-alueelle jääminen, luvaton työnteko ja ihmiskauppa sekä viisumivervollisten henkilöiden työperäinen riisto ja hyväksikäyttö hakutilanteessa ja maassa oleskelun aikana.

Suomen suurlähetystöt ottavat viisumiharkinnassaan huomioon kutsuvan marjanpoimintayrityksen vakavaraisuuden lisäksi mm. ennakkoselvityksissä ja jälkiraporteissa TE-toimistolle annetut tiedot edellisistä ja tulevista marjanpoimintakausista, luonnonmarja-alan markkinatilanteen sekä mahdolliset todennetut väärinkäytökset.

Thaimaasta saapuvien luonnonmarjapojimijoiden viisumit

Thaimaan työministeriö säätelee ulkomaille lähtevien luonnonmarjapojimijoiden määrää ja määrittää vuosittain suosituksen luonnonmarjapojimijoille. Suosituksen ylimeneville luonnonmarjapojimijoille ei myönnetä maastapojitumisviisumeita Thaimaasta.

Luonnonmarjapojiminta-alan yritykset lähettävät aina vuoden alussa Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistolle selvityksensä vuosittaisista suunnitelmistaan kutsua luonnonmarjapojimijoita Thaimaasta.

Mikäli marjanpoimintayritysten suunnittelema luonnonmarjapojimijamäärä ylittää Thaimaan työministeriön määrittelemän suosituksen, koordinoi Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus yhdessä Suomen ulkoministeriön kanssa viisumihakemusten määrät luonnonmarjapojimijoiden kutsujayrityksille.

Viisumisäännösten 19 artiklan mukaisesti Suomen Bangkokin suurlähetystö ottaa kaikki säännösten mukaan jätetyt viisumihakemukset käsiteltäviksi. On kuitenkin huomattava, että mikäli hakemuksia on enemmän kuin se määrä, jolle Thaimaan työviranomaiset myöntävät maastapojitumisviisumin luonnonmarjapojimintaa varten Suomessa, ei matkan tarkoitus luonnonmarjanpoimijana täyty.

Väärinkäytöksistä ilmoittaminen

Mikäli luonnonmarjapojimintaa varten viisumin saanut ei saavu poimintapaikalleen ja tilanne on tulkittavissa Schengen-viisumin väärinkäytökseksi, kutsujayrityksen on välittömästi ilmoitettava asiasta Suomen Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyöhön (PTR-yhteistyö),

ulkoasiainministeriön passi- ja viisumiyksikköön sekä Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistolle.

5 (5)

Myös ihmiskauppa- tai muusta rikosepäilyistä on yrityksen ilmoitettava välittömästi Suomen Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyöhön (PTR-yhteistyö), ulkoasiainministeriön passi- ja viisumiyksikköön sekä Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistolle.

Viranomaisten yhteystiedot:

- Suomen Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyö:

ptr-rikostiedustelu@poliisi.fi

- Ulkoasiainministeriön maahantulo- ja passiasioiden yksikkö: visas.passports@formin.fi

- Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimisto:

marjanpoiminta.pohjois-pohjanmaa@te-toimisto.fi

Lisätietoa ulkomaalaisten luonnonmarjapoiminnasta viisumilla Suomessa

Luonnonmarjapoimijat, vastuuyritykset ja muut tahot, jotka tarvitsevat lisätietoa luonnonmarjanpoiminnasta viisumilla, voivat lähettää kysymyksiä yllä olevaan Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimiston sähköpostiosoitteeseen.

Kansalaispalautetta marjanpoimintaan liittyvistä seikoista voi myös lähettää Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistolle.